

3 maand.

Reageert op geluiden, stemgeluid, muziek: schrikt, stopt met bewegen.

Zegt "aa-ehh !"

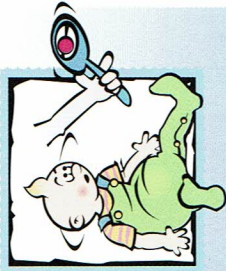
Heeft interesse voor geluidmakend speelgoed.

Maakt geluidjes met zijn lippen.

Brabbelt.

Reageert met stemgeluiden wanneer men hem aanspreekt.

6 maand.

Kijkt bij het horen van een geluid buiten zijn gezichtsveld.

Heeft interesse voor geluidmakend speelgoed.

Maakt geluidjes met zijn lippen.

Brabbelt.

Reageert met stemgeluiden wanneer men hem aanspreekt.

12 maand.

Zegt dubbele lettergrepen en eventueel zijn eerste woordjes.

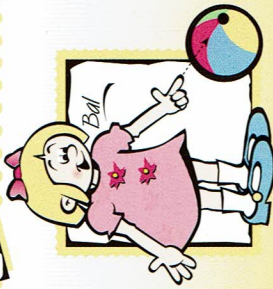
Zoekt de geluidsbron op buiten zijn gezichtsveld.

Herkent een melodie.

Begrijpt sommige woorden en eenvoudige opdrachten.

Reageert op zijn voornaam.

18 maand.

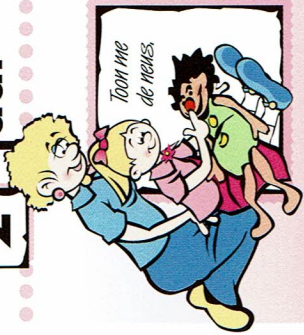

Zegt enkele verstaanbare woordjes.

Herkent alle vertrouwde geluiden.

Begrijpt korte zinnen (zonder gebaren).

2 jaar

Kan gevraagde lichaamsdelen aantonen.

Begrijpt gefluisterde woordjes en zinnen, "geheimpjes".

Begint melodieën na te zingen: kindliedjes.

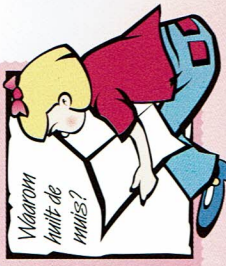
Begrijpt complexe opdrachten. bv.: "Geef een koekje aan Sofie !"

Maakt tweewoordzinnen.

bv.: "Papa weg."

Gebruikt "mij" en "jij".

3 jaar

Gebruikt volzinnen.

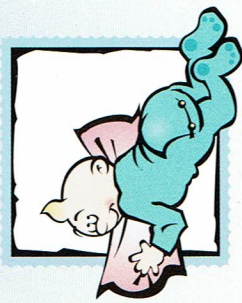
Luistert naar, en begrijpt korte verhalen.

Neemt deel aan gesprekken in het gezin en stelt vragen: Wat? Waar? Wie?

Antwoordt op vragen die links of rechts in het oor gefluisterd worden.

Zingt en zegt versjes op.

Gebruikt de woorden "ik" en "jij", "ik heb gedaan", "jij gaat weg".

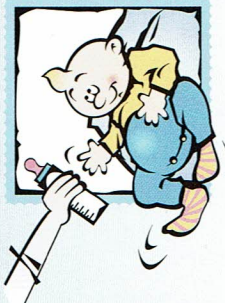
Houdt het hoofd recht. Richt het hoofd op in buiklig.

Reageert op fel licht: maakt grimassen, kijkt weg.

Glimlacht bij het zien van een gezicht, ook al wordt het niet aan-gesproken.

Volgt een voorwerp van dichtbij met de ogen.

Opent de handen.

Beweegt hevig bij het zien van een preftig voorwerp, papfles.

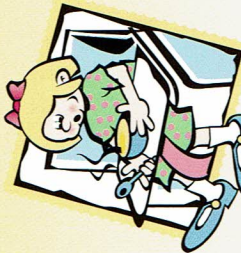
Bekijkt zijn handen en voeten.

Herkent een voorwerp, een persoon op afstand en volgt zonder scheelzien.

Zit met steun.

Kan vlot van buik- naar ruglig.

Grijpt vrijwillig naar een voorwerp en brengt het vlot van de ene naar de andere hand.

Kan blazen.

Maakt krabbels op papier.

Wijst met vinger een gewenst voorwerp aan, zelfs op afstand.

Stapelt voorwerpen op elkaar.

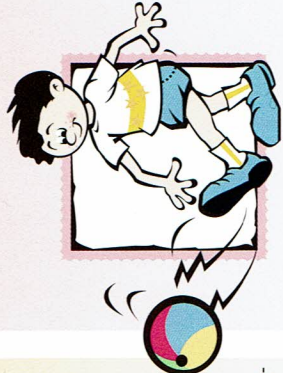
Herkent afbeeldingen.

Stapt alleen.

Gaat de trap op met hulp.

Eet met een lepel.

Kauwt.

Schopt tegen een bal.

Legt verbanden tussen gelijkaardige voorwerpen.

Herkent vertrouwde personen op prenten of foto's en heeft oog voor de details.

Bladert in een boek.

Klautert en klimt.

Eet zelfstandig.